

Hlavním působištěm projektu Chráníme mořské želvy (Konservasi Biota Laut Berau) jsou tři drobné tropické ostrovy v Indonésii, které představují klíčový prostor pro kladení vajec karetám obrovským (*Chelonia mydas*) i pravým (*Eretmochelys imbricata*). Na snímku je ostrov Bilang-Bilangan.

Čím dál křehčí krunýře

TEXT A FOTO PETR JAN JURAČKA

Bez aktivní pomoci by některé druhy želv nenávratně zmizely

Ke studiu na vysoké škole se člověk hlásí zpravidla na základě jak osobního zájmu o danou problematiku, která se zde vyučuje, tak samozřejmě i na základě pověsti a dobrého jména profesorů, kteří na dané fakultě působí. Občas opomíjeným, nicméně velmi důležitým benefitem studia na dobře zvolené fakultě, jsou však také spolužáci. Rovných deset let po ukončení mého magisterského studia bych rád konstatoval, že zrovna u nás, na Příro-

dovědecké fakultě, se jedná o benefit značný. Pomínu-li ty spolužáky věnující se úspěšně zahraničním kariérám ve vědě či v komerční sféře, někteří moji spolužáci z kateder ekologie a zoologie se velmi úspěšně angažují, teď jak to správně pojmenovat, no řekněme v boji za lepší svět. To např. Martin Mikeš založil a postavil školu v Kamerunu, Arthur F. Sniegon zase intenzivně bojuje nejen proti obchodu se slonovinou v centrální Africe, kde mj. žije.

Mezi mými spolužáky-bojovníky je však i jedna žena. Na první pohled možná křehká, uvnitř však otrlá a vytrvalá ochránkyně mořských želv, Hanka Svobodová. Naše cesty se rozešly již koncem jejího magisterského studia, kdy jsem ji mohl krapet pomoci se statistickým zpracováním jejích dat, aby mohla záhy zmizet kdesi ve vodách celebeského moře. Tam jsem se ji vypravil letos navštívit s cílem zachytit a vyprávět příběh, který si zaslouží vnímavých čtenářů. ●

▲ Po noční směně, aneb když je ze stop patrné, že dnešní noc nebyla marná. Jedny stopy kladoucí želvy vedou z moře, druhé po naklazení zpět.

◀ Zhruba dva měsíce po naklazení vajec se začnou z hnízda drát ven desítky malých karet s jediným cílem – co nejrychleji uniknout predátorům na souši a dostat se do moře. Správné načasování je přitom klíčové – pokud by se mláďata líhla přes den, krom spálených plastronů od žhavého písku by jim hrozilo také větší nebezpečí od ryb, které loví zejména na základě vizuálního kontaktu.

Malá kareta pravá jen pár sekund po opuštění
hnízda na své cestě do moře. Vidět líhnoucí se
želvy je tou největší odměnou. Mohlo se to stát jen
díky ochraně vajec před pytláky.

Mořské želvy už jsou na Zemi 110 milionů let. Je zázrak vidět je při návratu na místa, kde se kdysi vylíhly. Při kladení můžeme želvy pozorovat díky červenému světlu, které je neruší.

◀◀ Snůšky ohrožené pytláky či přlivem (umístěné příliš blízko moře) jsou ihned po nakladení přeneseny do většího bezpečí. Ochránáři hlídají i líhnutí malých karet v nevhodnou denní dobu a vypouštějí je o pár hodin později, kdy jim již nehrozi takové nebezpečí.

◀ Hlavním důvodem úbytku mořských želv bylo zejména v minulých desetiletích pytláctví. Krom vajíčka šla na odbyt želvovina, coby dekorační materiál. Hanka a její tým se snaží suvenýry z želvoviny nahrazovat kokosovými výrobky (ruční výroba na snímku).

▶ Další zásadní zbraní v boji proti pytláctví je výchova a vzdělávání místních dětí. Ty nejsou k respektu k přírodě obvykle vůbec vedeny a moře vnímají převážně jen jako zdroj obživy. Pokud chcete o ochraně mořských želv vědět víc, navštivte stránku www.morskezelvy.cz

